

Grozījumi likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”

Izdarīt likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1993, 22./23. nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 2., 23. nr.; 1995, 8., 14. nr.; 1996, 9. nr.; 1997, 3., 21. nr.; 1998, 1. nr.; 1999, 24. nr.; 2000, 5. nr.; 2001, 1., 24. nr.; 2002, 6. nr.; 2003, 15. nr.; 2004, 2. nr.; 2005, 2., 8., 24. nr.; 2006, 14., 22. nr.; 2007, 3., 12., 24. nr.; 2008, 12. nr.; 2009, 1., 2., 15., 16. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200. nr.; 2010, 82., 131., 178., 206. nr.; 2011, 99., 144., 157., 204. nr.; 2012, 44., 88., 92., 192. nr.; 2013, 194., 232., 234. nr.; 2014, 47., 57., 257. nr.; 2015, 42., 97., 227., 248. nr.; 2016, 123., 241. nr.; 2017, 156., 242. nr.; 2018, 95., 111., 194., 249. nr.; 2019, 66., 118. nr.; 2020, 138., 240.A, 250. nr.; 2021, 27. nr.) šādus grozījumus:

1. 3.pantā:

aizstāt 1.¹ daļā vārdus “mikrouzņēmuma īpašnieks vai mikrouzņēmuma darbinieks” ar vārdiem “mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs”

papildināt trešo daļu ar 27.punktu šādā redakcijā:

“27) atlīdzība saskaņā ar likumu “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem darbā un arodslimībām” par kaitējumu darbspēju zaudējuma gadījumā, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā.”

2. Aizstāt 6.panta pirmajā daļā vārdus “mikrouzņēmuma darbiniekam” ar vārdiem “mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam”.

3. Papildināt likumu ar 6.¹ pantu šādā redakcijā:

“6.¹ pants. No Latvijas dalības Eiropas Savienībā izrietošie speciālie nosacījumi

Lai atbilstoši Eiropas Savienības dibināšanas līgumam nodrošinātu brīvu personu, preču, pakalpojumu un kapitāla kustību:

1) iekšzemes nodokļa maksātāja citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs gūtajiem ienākumiem (šo ienākumu izcelsmes valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) piemēro tādus pašus nosacījumus kā Latvijā gūtajiem ienākumiem, ja vien šajā likumā nav noteikts citādi;

2) ārvalstu nodokļu maksātāja, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, ja viņš taksācijas gada laikā Latvijā guvis ienākumu, kurš ir lielāks par 75 procentiem no visiem kopējiem nerezidenta

gūtajiem ienākumiem, ir tiesīgs piemērot nodokļa atbrīvojumus un veikt likumā noteiktos atskaitījumus (neapliekamo minimumu, atvieglojumus par apgādībā esošām personām, attaisnotos izdevumus, kā arī no taksācijas gada ienākuma atskaitīt valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas) tādā pašā apmērā kā rezidents.”

4. 9.pantā:

pirmās daļas 4.punktā vārdus “saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapsrošināšanas likumu” aizstāt ar vārdiem “saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem”

izslēgt pirmās daļas 13.punktu

papildināt pirmo daļu ar 46.¹punktu šādā redakcijā:

“46¹) atbalsta programmas viena dzīvokļa dzīvojamo māju atjaunošanai un energoefektivitātes paaugstināšanai ietvaros piešķirtie granti ēkas energoklases uzlabošanai un tehniskās palīdzības saņemšanai un minētās programmas ietvaros segtais kredītsaistību apmērs”;

papildināt pantu ar 6.² daļu šādā redakcijā:

“6.² Valsts ieņēmumu dienestam, lai nodrošinātu stipendijas piešķiršanas procesa caurskatāmību un novērstu izvairīšanos no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas, izvērtējot stipendijas nolikumu un veicot ar stipendiju izmaksu saistītus kontroles pasākumus, ir tiesības vērtēt stipendijas atbilstību šā panta ceturtajā daļā noteiktajai stipendijas definīcijai ne tikai pēc juridiskās formas, bet arī ekonomiskās būtības, tajā skaitā (bet ne tikai), vai:

1) ņemot vērā stipendijas saņēmējam izvirzītās prasības, pēc būtības netiek izmaksāts cita veida ienākums (algota darba ienākums vai cita veida atlīdzība),

2) biedrība vai nodibinājums (fonds) netiek izmantoti tikai kā starpnieks ienākumu izmaksai konkrētai personai (tajā skaitā, vai uz stipendiju var pieteikties jebkura persona, kas atbilst stipendijas saņemšanas kritērijiem, vai stipendiju pretendentiem izvirzītās prasības nepamatoti nesašaurina iespējamo stipendiju saņēmēju loku);

3) stipendijas izmaksas līdzekļu avotu.”

5. 10.pantā:

pirmās daļas 2. punktā vārdus “saskaņā ar Apdrošināšanas un to uzraudzības likumu” aizstāt ar vārdiem “saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem”

izteikt pirmās daļas 6. punktu šādā redakcijā:

“6) apdrošināšanas prēmiju maksājumi, kas atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) izdarīti apdrošināšanas sabiedrībai, kura nodibināta un darbojas saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajai apdrošināšanas sabiedrībai, ja ievēroti šādi nosacījumi:

a) apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātā persona ir pats nodokļa maksātājs,

b) darbības termiņš dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) nav īsāks par 10 gadiem;

c) dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par riska apdrošināšanas gadījumu (izņemot apdrošinātās personas nāves gadījumu), kā arī citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā apdrošinātajai personai”;

papildināt 1.³ daļu aiz vārdiem “par ģimenes locekli” ar vārdiem “ja, vien tie nav iekļauti kāda cita ģimenes locekļa deklarācijā”;

aizstāt piektajā daļā vārdus “mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieka un īpašnieka” ar vārdiem “mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja”

6. Izteikt 11.⁷ panta ceturto un piekto daļu šādā redakcijā:

“4. Ja atsavina nekustamo īpašumu, kuru veido lauksaimniecības zeme un mežs vai cita veida zeme (krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem), šā panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu piemēro proporcionāli lauksaimniecības zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, kas noteikts pamatojoties uz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu (ne vecāku par 12 mēnešiem dienā, kad noslēgts atsavināšanas līgums), kurā norādīta nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība un tirgus vērtība katrai nekustamā īpašuma daļai, vai (ja maksātāja rīcībā nav sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējuma) proporcionāli tai platības daļai, kura pēc lietošanas mērķa ir lauksaimniecības zeme.

5. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums un šā nekustamā īpašuma objektu kopību veido lauksaimniecības zeme un ēkas vai būves, tad šā panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu piemēro proporcionāli lauksaimniecības zemes tirgus

vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, kas noteikts, pamatojoties uz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu (ne vecāku par 12 mēnešiem dienā, kad noslēgts atsavināšanas līgums), kurā norādīta nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība un tirgus vērtība katrai nekustamā īpašuma daļai.”

7. 12.pantā:

papildināt ceturto daļu pēc vārdiem “atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” ar vārdiem ”vai tā saņem atlīdzību par apgādnieka zaudējumu atbilstoši likumam “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām””

papildināt piekto daļu pēc vārdiem “vai noslēgts mūža pensijas apdrošināšanas līgums (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam)” ar vārdiem “vai piešķirta atlīdzība par darbspēju zaudējumu atbilstoši likumam “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām”

papildināt sesto daļu pēc vārdiem “atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” ar vārdiem ”vai atlīdzība par apgādnieka zaudējumu atbilstoši likumam “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām””

aizstāt septītajā un astotajā daļā vārdus “mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieks” ar vārdiem “mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs”

aizstāt divpadsmitajā daļā vārdus “pensijas izmaksātājs” ar vārdiem “pensijas vai atlīdzības par darbspēju zaudējumu atbilstoši likumam “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām” izmaksātājs”

8. 13.pantā

papildināt pirmās daļas 1.punktu pēc vārdiem “izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju” ar vārdiem “vai atlīdzību par apgādnieka zaudējumu atbilstoši likumam “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām”

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

“3. Šā panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie atvieglojumi nav piemērojami, ja šajā punktā minētās personas (izņemot personas līdz 19 gadu vecumam, kuras mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē un taksācijas gada laikā no 1.jūnija līdz 31.augustam saņem ar algas nodokli vai sezonas laukstrādnieku nodokli apliekamus ienākumus) patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju, kas piešķirta saskaņā ar likumu “Par valsts pensijām”, vai atlīdzību par apgādnieka zaudējumu, kas piešķirta saskaņā ar likumu “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām”), kas pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma apmēru, vai bezdarbnieka pabalstu (stipendiju) vai tās uztur kāda cita persona, vai tās ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji. Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem un ienākumam, par kuru tiek maksāta samazinātā patentmaksā, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus.”

izteikt astoto daļu šādā redakcijā:

8. Ja maksātājs algas nodokļa grāmatiņu nav iesniedzis citam ienākumu izmaksātājam, šā panta pirmās daļas 1. un 4. punktā noteiktos atvieglojumus piemēro:

1) personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim) vai pārrēķināta pensija pēc 1996. gada 1. janvāra atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, - pensijas izmaksātājs;

2) personām, kurām piešķirta atlīdzība par apgādnieka zaudējumu saskaņā ar likumu “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām”, - atlīdzības par apgādnieka zaudējumu izmaksātājs.”

papildināt ar devīto daļu šādā redakcijā:

“9. Valsts ieņēmumu dienests sniedz pensiju vai atlīdzības par apgādnieka zaudējumu izmaksātājam tā rīcībā esošo informāciju par maksātājiem, kas algas nodokļa grāmatiņu nav iesnieguši citiem ienākumu izmaksātājiem, un informāciju par šā panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajiem atvieglojumiem un 1. punktā noteikto atvieglojumu, ja par to ir ieraksts algas nodokļa grāmatiņā.”

9. 15.pantā:

aizstāt desmitajā daļā vārdus “mikrouzņēmuma darbinieka vai mikrouzņēmuma īpašnieka” ar vārdiem “mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja”

izteikt 19.¹daļu šādā redakcijā:

“Nodokļa likme, kas taksācijas gada laikā un rezumējošā kārtībā jāpiemēro profesionālam sportistam, kurš par tādu atzīts Sporta likuma 19. panta izpratnē, no taksācijas gada kopējā algotā darba ienākuma no profesionālā sporta, ir 20 procenti.”

papildināt divdesmito daļu ar 3.punktu šādā redakcijā:

“3) atlīdzībai saskaņā ar likumu “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām” par kaitējumu darbspēju zaudējuma gadījumā, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā.”

10. 17.pantā:

papildināt desmito daļu ar 23.punktu šādā redakcijā:

“atlīdzība saskaņā ar likumu “Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām” par kaitējumu darbspēju zaudējuma gadījumā, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā”

izslēgt 17.panta 5.¹ daļu

aizstāt divpadsmitajā daļā vārdus un skaitli “un 26.punktā” ar vārdiem un skaitļiem “26. un 27. punktā”

11. 17.¹ pantā:

papildināt ar 2.¹ daļu šādā redakcijā:

“2.¹ Personāla nomnieku identificē, ņemot vērā atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu, tajā skaitā (bet ne tikai) izvērtē, vai personāla nomnieka noslēgta līguma ar personāla iznomātāju rezultātā personāls tiek nodots citai personai, lai veiktu darbības saistībā ar šīs citas personas saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstī (šādā gadījumā, par personāla nomnieku ir atzīstama šī cita persona, kuras labā personāls veic darbu).”

papildināt trešo daļu ar otro teikumu šādā redakcijā:

“Nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi, ja to samaksu apliecina ārvalstu nodokļu administrācijas apstiprināts dokuments.”;

papildināt ceturto daļu ar trešo teikumu šādā redakcijā:

“Nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas”;

12. Izslēgt 17.² pantu.

13. 19.pantā:

papildināt 1.¹daļu ar otro teikumu šādā redakcijā:

“Veicot nodokļa aprēķinu rezumējošā kārtībā, ārvalstī gūtajam ienākumam, ienākumam pielīdzinātajam aizdevumam vai tad, ja maksātājam jāmaksā nodoklis saskaņā ar šā panta 2.¹ daļu, piemēro vidējo svērto nodokļa likmi.”

izteikt otrās daļas trešo teikumu šādā redakcijā:

“Deklarācijā neuzrāda ienākumus, kurus apliek ar mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.”

papildināt ar 2.⁵ daļu šādā redakcijā:

“2.⁵ Solidaritātes nodokļa maksātāji, kuriem taksācijas gadā piemērota zemāka valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme nekā Solidaritātes nodokļa likumā noteiktā, solidaritātes nodokļa daļu, kas veidojas solidaritātes nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes starpības rezultātā, budžetā piemaksā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājuma veidā rezumējošā kārtībā, iesniedzot taksācijas gada deklarāciju.”

izteikt trešās daļas pirmo teikumu šādā redakcijā:

“Ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, nepārsniedz saskaņā ar likumu ”Par valsts sociālo apdrošināšanu“ noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, bet aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz vienu euro, maksātājs vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu iemaksā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, bet, ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma

15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūlijam".

izslēgt ceturtais daļas otrajā teikumā vārdus "vai skaidrā naudā";

Papildināt ar 7.¹ daļu šādā redakcijā:

"7.¹ Maksātājs, kurš, deklarējot ienākumu no lauksaimniecības zemes atsavināšanas, piemēro likuma 11.⁷ panta ceturto vai piekto daļu, Valsts ieņēmumu dienestā kopā ar deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu."

14. Izteikt 20. panta trešās daļas 2. punktu šādā redakcijā:

"2) saņem šā likuma 3. panta trešās daļas 7.¹ un 17. punktā minētos ienākumus, no kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas brīdī;"

15. Papildināt 28. pantu ar 20. punktu šādā redakcijā:

"20) Maksātājs Valsts ieņēmumu dienesta kopā ar deklarāciju sniedz informāciju par aktuālo personīgo kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kur vēlas saņemt nodokļa pārmaksu."

16. Izslēgt 29. panta pirmās daļas 7. punktu.

17. Papildināt pārejas noteikumus ar 178., 179., 180. un 181. punktu šādā redakcijā:

"178. Mikrouzņēmumu darbiniekiem, kas pieņemti darbā līdz 2020. gada 31. decembrim un uz kuriem ir attiecināms Mikrouzņēmumu nodokļa likuma pārejas noteikumu 31., 35. punkts, grozījumi likuma 6. panta pirmajā daļā, 10. panta piektajā daļā, 12. panta septītajā un astotajā daļā un 13. panta trešajā daļā ir piemērojami ar 2021. gada 1. jūliju.

179. Grozījumi likuma 11.⁷ panta ceturtajā un piektajā daļā ir attiecināmi uz darījumiem, kas uzsākti sākot ar 2021. gada 1. janvāri, un ir piemērojami, ja nodokļa maksātāja rīcībā ir sertificēta vērtētāja vērtējums (ne vecāks par 12 mēnešiem no dienas, kad noslēgts atsavināšanas līgums).

180. Grozījumi attiecībā uz likuma 17.²panta izslēgšanu stājas spēkā 2022.gada 1.janvārī.

181. Grozījumi likuma 3.panta trešā daļā, to papildinot ar 27.punktu, 12.panta ceturtajā, piektajā, sestajā un divpadsmitajā daļā, 13.panta pirmās daļas 1.punktā, trešajā, astotajā un devītajā daļā, 15.panta divdesmitās daļas 3.punktā, 17.panta desmitās daļas 23.punktā, divpadsmitajā daļā un attiecībā uz 9.panta pirmās daļas 13.punkta izslēgšanu stājas spēkā 2023.gada 1.janvārī.”

Finanšu ministrs

J.Reirs